

Tyendet, i hvert Tilfælde ikke for den ene Halvdel af Tyendet. Den vil ikke komme den ene Halvdel af Tyendet, nemlig Kvinderne i hjernefte Maade til Gode, og jeg tvivler overhovedet om, at man ved at gaa den Vej, som er anvist her i Lovforslaget, kan naae til sit Maal, nemlig Tyendets Søndagsfrihed, og komme til en Lov, som ogsaa kommer den tjenende Kvinde til Gode. Jeg føler mig overbevist om, at saa længe Søndagen er Husbondens Fridag, vil man ikke kunne naae til at gjøre det til Tyendets Fridag. Forholdet er det i en Mængde Livsstillinger, at da Husbonden er optagen de 6 Dage af Ugen, vil det være en fuldstændig Umulighed at faae ham til at renoncere paa den 7de Dag til Fordel for Tyendet, det sker ikke, det er talt lige hen i Luften, forekommer det mig. Jeg er en Ven af dette Lovforslag, særlig for saa vidt det kommer Fabrikarbejderne til Gode, og gaar det Stykke ud af Loven, forekommer det mig, at Lovforslaget er temmelig værdiløst. Men jeg vil gjøre opmærksom paa, at naar man taler om dette Lovforslag, skal man være klar over, hvad man gaar ind paa, og man skal være klar over, at man ogsaa maa paagaa de Byrder, som Lovforslaget lægger paa Landets Befolkning. Man kan ikke overfor den Slags Forhold lade det blive ved halve Forholdsregler. Man maa være klar over, hvad man tilsigter. Det forekommer mig, at den af det ærede Medlem fra Vangeland fremsatte Tanke om, at der bør staffles ethvert Menneſte en vis Fritid, ogsaa kan anvendes til Fordel for Tyendet. Jeg anser det for umuligt under de nuværende Forhold at staffe Tyendet en Fridag om Søndagen; men saa kunde det jo ordnes saaledes, at der ved Lov blev tilstaaet Frihed en halv Søndag til alt Tyende ogsaa Tjenestepiger. Naar man stiller sig paa det Standpunkt, som det ærede Medlem fra Vangeland — hvilket jeg ganske billiger — at enhver Arbejder bør have en vis Fritid, saa bør man ikke overse, at man bør staffe Tyendet en anden Fridag; thi at staffe dem Søndagen fri, anser jeg for umuligt, og den Tale, der føres derom, beror væsentlig paa Uklarhed. Det er denne enkelte Bemærkning, jeg ikke vil tilbageholde. Men jeg vil tilføie, at man maa være klar paa, at almindelige Talemaader om dette Lovforslag kan man ikke indskrænke sig til; man maa være klar paa, at det bliver Vaand paa megen industriel Virksomhed, man paatager sig af Hensyn til den forsmøgte Klasse, en Klasse, der har mindre Frihed end den, Husbonden og Opfyndsmændene har, mindre Velighed og mere Trang til Frihed. Er man virkelig klar

over dette, og har man Villie til at paatage sig de dermed følgende Offer, faae vi en Helligdagslov i Arbejderstandens og Tyendeklassens Interesse. Hvis man ikke er bange for at bringe dette Offer — og jeg tror nok, det Offer kan bringes — vil Sagen kunne føres igjennem, men vil man ikke det, strander hele denne Sag paa almindelige Talemaader.

Formanden (Høgshro): Det ærede Medlem for Ribe Amts 3die Valgkreds har ønsket Ordet paany for en kort Bemærkning. Under Forudsjætning af Thingets Samtykke (Ophold) har det ærede Medlem Ordet.

Buff: Ja, det har det ærede Medlem for Stribbetjøbing (M. S. Larsen) fuldstændig Ret i, at det er ikke første Gang, at han har villet agere Skolemester ogsaa for Andre end for mig; men jeg vil dog for en Gangs Skyld tage mig af ham, saa jeg haaber, han ikke kommer til mig igjen. Han var jo i Lag med det ærede Medlem for Beile (Falkenstjerne) i Gaar. Jeg havde Ordet et Par Gange i Begyndelsen af Mødet, og da refererede jeg stadig mine Udtalelser til det 4de Stykke af § 1, fordi jeg selvfølgelig gaar ud fra, at naar jeg taler om denne Sag, saa taler jeg fra et Landbostandpunkt, fra Tyendets Standpunkt paa Landet; thi jeg blander mig ikke i Forholdene i Kjøbstæderne; det er jeg ikke fuldstændig klar over. Det sagde jeg, og det gjentog jeg. Hvor har det ærede Medlem da haft sine Øren, at han kan komme med den Paastand? Jeg sagde: Beholde vi det Stykke, som det nu er, gad jeg vidst, hvorfor vi ikke paa Landet skulde have Lov til at muntre os med Helligdagsflid ligesaa godt, efter at denne Lov er udkommen, som nu. Hvor kan det ærede Medlem saa komme og sige, at man har talt her om Noget, man ikke kjendte til, og Noget, der ikke havde med denne Lov at gjøre? Kan ikke netop denne Lov lades om saaledes, som jeg antydede? Det tillades i Henhold til Loven, saaledes som den foreligger i sin nuværende Stikelse, i § 1, 4de Stykke, i Slutningen, at Hjemtjerskel af Brændsel fra Moser og Skove finder Sted. Det er Noget, som Smaaafolk som oftest gjøre om Søndagen, og som navnlig paa de store Gaarde Tjenestefolkene komme til at gjøre om Søndagen. Kunde der da ikke med Hensyn til dette gjøres en Forandring i den Retning, jeg antydede? Derfor siger jeg, at jeg vil lade det ærede Medlem vide, at naar han kommer med disse Udtalelser til mig, som han kom med sidst, er det ham, der ikke har hørt efter, hvad der er blevet sagt.